

Doç. Dr.
Michael Kuyucu
michaalkuyucu@gmail.com

Zap Dünyası

BİR KONSER ANALİZİ:

BEN ANA AKIM MEDYA GİBİ AJDA HARBİYE'Yİ SALLADI DİYEMİYORUM

Esiden gazete ve dergilerde konser analizleri yapıldı, konser analizlerinde yorumcunun performansı, kostümü, orkestrası ve akla gelecek her tür detay analiz edilirdi. Türk basınında yetmişlerde bu modaydı, doksanlarla beraber böyle bir anlayış kalmadı. Sonrasında konser haberi o konseri verenin verdiği frikikler, kıyafetleri ve o konseri izlemeye gelen sosyetiklerin fotoğraflarından oluşan ucuz magazinciliğe döndü. Bugün ise tamamen görselleri ile ön planda konser haberleri... Genelde konseri veren solistin menajeri veya pr firması, ana akım gazete ve televizyon kanallarından birkaç adam bağluyor, onları konsere davet ediyor ve sonrasında onlara haberler yaptırıyor. Haberlerse genelde şu şekilde oluyor: "X büyüledi" - "Muhteşem Konser" vs.. Dışarıdan biri görse Türkiye'de müzik dünyasının dört dörtlük olduğunu sanacak.

9 Temmuz Pazartesi akşamı Ajda Pekkan konserini izlerken bu yukarıda yazıklarım geldi aklıma. Türkiye'de en çok konserine gittiğim iki kişi vardı: Biri Ajda Pekkan diğeri ise İlhan İrem. Çünkü ikisi de gerçek sanatçı ve kendini aşmayı bilen sanatçılardır. Doksanlardan beri giderim Ajda konserlerine, eskiden organizatörler gerçek müzik eleştirmenlerine, gerçek gazetecilere davetiye yollarlar onların konseri izlemesini sağlarlar, sonra da o eleştirmenin yazacağı yazıyı dört gözle beklerlerdi. Şimdi buna hiç gerek kalmadı. Çünkü sistem değişti. Neyse biz olayımıza dönelim, konseri izlerken bende geçmişte ağabeylerimizin yaptığı gibi bir konser analiz yazısı yazayım dedim. Bir yandan izledim bir yandan da notlar tuttum.

AJDA PEKKAN'IN KONSERDE NEDEN SINIRLENDİ?

İlk önce şunu söylemek istiyorum, BKM'nin ciddi bir şekilde toparlanması lazım. Organizasyon konusunda biraz tekel gibi oldular, pek çok işi onlar yapıyorlar doğru, kaliteli işleri de var... Ama son zamanlarda başkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın çok yerinde kullandığı bir deyim var: "Metal Yorgunluk".

Bence BKM'de "Ciddi bir metal yorgunluk" içinde. Yani BKM biraz oldum havasındalar da diyebilirim. Ama Ajda Pekkan konserinde işin öyle olmadığını gördü herkes. Bir konser düşünün Türkiye'nin en önemli yorumcusu sahne alacak ve o konserde ilk şarkının tamamında mikrofon çalışmayacak. Hayatımda ilk kez böyle bir şey duydum ve gördüm. Ajda Pekkan sahneye çıktı ilk şarkı olarak "Vitrin" i söyledi ama Ajda'nın mikrofonu hiç çalışmadı. Biz izleyenler "dimtıts dimtıts" akan alt yapıyı dinledik sadece. Ajda Pekkan ise yılların verdiği profesyonellik ile olayı bozuntuya vermeden şarkısını söyledi ve sanal bir dinleti sundu. Bu ikinci şarkıda da üçüncü şarkıda da böyle devam etti. İkinci şarkıdan sonra Ajda Pekkan'ın back vokalleri hiç duyulmuyordu. Ajda Pekkan çaresiz konseri dururdu ve "sesim geliyor mu" "sesimi duyuyormusunuz" gibi sözlerle ses denemesi yapıtı. Sonunda oda delirdi ve "bunu bir türlü balans edemiyoruz, biz boşuna mı bu kadar prova yapıyoruz burada kaç gündür" dedi. Dinleyicinin gurleyen alkışı sonrasında da Ajda, konseri izleyen Gülşen'e de selam gönderip "Biz hala burada sesimizi duyuramıyorsak bunun adı "enayilik" "dedi. Çok bozuldu ama profesyonelliğinden ödün vermedi ve konserine devam etmek zorunda kaldı.

Denizbank'ın sponsorluğunda yapılan bu konser organizasyonunda hem Ajda Pekkan gibi dev bir isim hem de Denizbank gibi ciddi bir sponsorun marka algısı zarar gördü. İşin komik tarafı Ajda Pekkan konuşmadan önce, sahneye organizasyondan bir hanımefendi çıktı "Bizde bilmiyoruz, hani olur ya evinizde bir şeyler ters gider ama çözemeyiz" gibi benimde anlamadığım bir bahane sundu ve gitti. Burada BKM'nin yapacağı tek şey hemen bu konu ile ilgili açıklama yapmak ve sadece Ajda Pekkan'dan değil o konsere para vererek gelen herkesten özür dilemek ve bu ses fiyaskosunun sorumlularını cezalandırmak olmalı.

AJDA'NIN STRATEJİK HATALARI

Konsere Ajda Pekkan çok iyi hazırlandı ama çok ciddi stratejik hatalar yaptı. Bu hatalara ben inanmadım, bir Ajda Pekkan araştırmacısı olarak Ajda'nın ben yenilikçi yapısını çok iyi biliyorum. Her zaman bir tık üstünü ister, durmak bil-

mez hep çalışır ve her zaman genç ve dinamik kalmak ister ve bunu başarır. Ama bu konsere de bu olmadı. Konserde alt yapıyı yani ritmi önceden kaydedip half playback yaptı. Yani ritim kayıttan çaldı, davulcu birkaç eşlik yaptı enstrümanlarda o ritim üstüne çaldı. Ajda Pekkan'da bunların üstüne şarkı söyledi. Bu çok riskli bir iştir, iyi ses mühendisleri ister. Hazır alt yapı üzerine canlı enstrüman eklemek ve birde solistin şarkı söylemesini sağlamak zor iştir. Türkiye'de herkes yapamaz bu işi. Eğitim ister, tecrübe ister. Ajda'nın konserinde bir kez daha ülkemizde bazı konularda eğitim eksikliklerinin çok ciddi boyutta olduğunu gördük. Yabancı bir solist bir ülkeye giderken PDF formatında beş on sayfalık bir dosya yollar, orada ses sisteminden tutunda enstrümanların yerleşeceği yere kadar her şey çizilmiştir ve bu standardın sağlanması için organizatöre yollar. Bu pdf dosyasını da ses mühendisleri konser verecek olan sanatçının özelliklerine göre belirler ve bir standarda oturtup konser öncesi "teknik şartlar" başlığı ile ilgili gönderir. Paradan çok o konu önemlidir onlar için. Sonradan tırlar dolusu malzeme ile o ülkeye veya şehere konser vermek üzere yola çıkarlar.

Bizde böyle sistemler yok maalesef. Ajda Pekkan'ın konserinde uygulanan bu half playback yöntemi Ajda'nın bazı şarkılarda ritim kaçırmasına neden oldu. Kadın bazı şarkılarda yorum yapmak istedi, ama arkadan canavar gibi bilgisayar metronomlu akan müzik onu zorluyordu.

Ajda Pekkan'ın konsere seslendirdiği şarkılardan bazıları

Vitrin
Cool Kadın
Resim
Yakar Geçerim
Ayrılık Ateşi
Uykusuz Her Gece
O Benim Dünyam
Yaz yaz yaz
Petro
Arada Sırada
Yeniden Başlasın
Bambaşka Biri
Boşvermişim Dünyaya
Dert Bende
Palavra Palavra
Kimler Geldi Kimler Geçti
Hancı
Ya Sonra
Son Yolcu

ÇOLUK ÇOCUĞA MI ŞARKI SÖYLEDİN AJDA?

Gelelim Ajda'nın stratejik hatalarına. Ajda Pekkan konserine gelenlerin neredeyse tamamı 25 yaş üstüydü, Harbiye Cemil Topuzlu Açık Hava Sahnesinde o gün bulunanların yaş ortalaması 28-30 arasındaydı, ayrıca tamamı AB grubu dediğimiz yüksek sosyo-ekonomik standartlarda eğitilmiş bir kitleydi. Ama o bunun aksine çoluk çocuğa şarkı söylemek istemesine işler yaptı.

"Palavra" adlı şarkısında üç genç çocuğu sahneye çağırıldı, bunların daha sonra Youtubeur olduğunu öğrendim. Doğru mu biliyoruz ama güzelim şarkı ergen şarkısına döndü. Ne işin var senin Youtubeur'larla Ajda? Biliyoruz onları kazanıp PR yapıp sayelerinde gençlere inmek istedin ama yemeler, pazarlama işi o kadar kolay olsaydı herkes pazarlama uzmanı olurdu. Bu beni çok şaşırttı, baktım çevredekiler de buna fazla olumlu tepki vermedi.

Konserin bir bölümünde Ozan Ço-

lakoğlu'da bir DJ set up masası kurarak Ajda Pekkan'a eşlik etti. Bu DJ görünümü arançılara kendimi bildim bileli gıcık yapıyorum. Sen yılların Ozan Çolakoğlu'su yılların Ajda Pekkan'ısın ya, çoluk çocuğa iş yapan DJ ler gibi orada ne işiniz var. Ha bir kulüp olur tamam derim. Bir konsere çıkıyorsunuz amacınız dinleti sunmak, kafa şişirmek değil ki. Konsere asistanımla gittim, ona acaba yayıllar olacak mı? İyi bir müzik dinletisi olur mu, enstrümanlar ne olacak diye konuşuk beş on dakika. Sonra anladım ki Ajda Pekkan club konser hazırlamış bize.

Ajda Pekkan "Uykusuz Her Gece" ve "O Benim Dünyam" adlı muhteşem klasiğin yeni versiyonları ile çıktı sahneye. Yine gençlere yaranmak istediği yaptırdığı rock versiyonlardan belli oluyordu. Can Şengün'ün muhteşem gitar soloları şarkıların o kötü düzenlemeleri kurtardı. Eski ve sevilen bir şarkıya yeni versiyon yapmak çok zor iştir. Bu konsere Ajda Pekkan neredeyse tüm şarkılarını yeni düzenlemelerle seslendirdi. Ama olmadı. Bazı şarkılarda radikal değişiklikler yaptı ama şarkılar tek kelime bozuldu.

KULÜP, CAZ, ALATURKA: LUNAPARK GİBİ KONSER

Konserin bir bölümünde Caz band eşliğinde slow şarkılarını seslendiren Ajda Pekkan burada da istediğini yapamadı. Aslında fikir güzeldi, dönen küçük bir sahne ile bir küçük caz orkestrası çıktı ana sahneye. Ajda Pekkan bu bölümde "Kimler Geldi Kimler Geçti" - "Haykıracak Nefesim Kalmasa Bile" - "Ya Sonra" - "Son Yolcu" gibi klasiğini seslendirdi. Şarkıların caz formatında düzenledi, aslında tam cazda diyemeyiz, light caz düzenlemelerdi ama yine de olmadı. Bu kez de konseri izleyenler adapte olamadılar. Konserde bu şarkılara eşlik eden izleyiciler ile Ajda Pekkan caz orkestrasının ritmini yakalayamadı, orkestra ayrı telden çaldı Ajda ve izleyici ayrı telden söyledi.

Caz müziği ciddi müziktir, ciddi bir müzik kültürüdür. Kolay bir müzik değildir. Kulüpten caza aynı konsere atlamak ise tam bir deliliktir. Ben dokuz yıl klasik müzik eğitimi aldıktan sonra bir sene caz eğitimi aldım çok samimi söyleyeyim o kadar ters geldi ki bana piyanoda caz çalmak, dayanamadım ve dinleyici olarak kaldım. Türkiye'nin ortalama müzik dinleyicisini biliyorsanız baba şarkılarda yani sana en fazla eşlik edilecek şarkılarda caz ritmi kullanıyorsan bu iş olmaz. Nitekim de olmadı.

Dinleyici sevdiği şarkıları bu radikal değişikliklerle dinlerken zevk almadı ama karşısındaki koca Ajda Pekkan vardı, dinledikleri ise yıllara meydan okuyan şarkılardı, onun varlığı bile yetti ve şarkılara kendi kafasına göre herkes eşlik etti. Ajda Pekkan konseri bir lunapark gibiydi, telden tele, türden türe atlayan bir gösteri gibiydi. Tam konser bitiyor derken birden Rubatu'nun adını duydum. Allah Allah dedim. Bana göre en gereksiz bölümü oldu Ajda & Rubato düetleri. Kulüpten popa ordan caza derken birden alaturkaya geçiş yaptık. Yemek menüsü olsa kuru fasulyeden hamburgere ve pizzaya, oradan ispanağa oradan da lahmacuna gitmek gibi bir şey olurdu.

Rubato çok kaliteli ve samimi bir grup, düzgün çocuklar onları kimse tanımazken ben TRT FM'de onlarla çok güzel bir program yapmıştım ve onların çok iyi bir yere geleceğini o gün yayında da söylemiştim. Ama tarz - hedef kitle gibi bazı iletişim stratejileri vardır. Şimdi Rubato ile Ajda Pekkan bir düet yapabilir ama o bir proje olur, Ajda'nın konserinde Rubato ile sahne alması müzikal anlamda uyum sağlamaz. Rubato önce "Kaç Kaç Kaç Kırıldı" adlı şarkıyı seslendirdi, muhteşem seslendirdiler. Sonra Ajda Pekkan sahneye çıktı ve "Dert Bende" başta olmak üzere birkaç alaturka şarkı seslendirdi. Ben bu ikilinin buluşmasını beğenmedim, marka olarak yan yana gitmedi, tarz olarak da gitmedi. Rubato'yu tek başına saatlerce dinlerim ama onun modu ayrı Ajda'nın modu ayrı.

Bana çok yaşatan bir diğer sürprizde Ajda Pekkan'ın sahneye Ayta Sözer'i yi çağırması oldu. Buna da bir anlam veremedim. Ben konsere Ajda Pekkan'ın dinlemeye gelmişken Ajda bir gazino patronu gibi bana bir sahne programı hazırlayıp sahneye alakasız alakasız solistleri çıkarttı. Konser değil sanki bir gazino programı. Ayta Sözeri "Yanarım" adlı şarkıyı seslendirdi, Ajda ona, O Ajda'ya komplimanlar yaptı bende affedersiniz mal mal izledim. Zevk aldım mı? Zerre Hayır!

AJDA PEKKAN'IN YENİ SİNAN SARKISI: CANIN SAĞOLSUN

Ajda Pekkan 9 Temmuz günü İstanbul Harbiye'de verdiği konsere iki yeni şarkısını da seslendirdi. Bunlardan biri Sinan Akçıl bestesi "Canın Sağolsun" du. Bu muhtemelen Ajda'nın yeni yayınlanacak albümünde yer alacak yeni şarkılarından biri. Tam idrak edemedim besteyi, çünkü kötü bir ses düzeni vardı. Ondan şarkıya haksızlık yapmak istemem ama ilk dinlediğim "Canın Sağolsun" bana eski Ajda Pekkan klasiği gibi arattı.

Yorumcunun bir diğer yeni şarkısı da bir Bülent Özdemir bestesi. Şarkıyı sahneye Bülent Özdemir'i çağırarak onunla beraber seslendirdi. Burada da Bülent Özdemir'le yaşadıkları ton uyumsuzluğundan dolayı şarkı anlaşılmadı. Şarkıdan aklıma kalan tek şey "Sen yanımda kal her şeyi boş ver. Bir tek aşk yeter" sözleri oldu. Özetle Ajda Pekkan yakında yayınlanacak yeni albümünde yer alan ve konserinde seslendirdiği iki şarkısından fazla bir heyecan almadım.

Konser bitti, dinleyici Ajda Pekkan'a sevgi gösterisinde bulundu, Ajda tekrar sahneye çıktı vs vs ... klasik konser muhabbetleri yaşandı ve olay bitti. Ertesi iki gün ana akım gazeteler Ajda'nın benim yukarıda bahsettiğim müzikal ve pazarlama odaklı konuların hiçbirinden bahsetmeden konsere methiyeler dizdiler. Bir gazete Ajda'nın konserin ikinci yarısına bağlarken yukarıdan bir tahta otararak inmesine göndermede bulunarak "Ajda'nın Taht Oyunları" başlığını atarken, bir başka ana akım gazetesi "Süperstar'dan Harbiye Sürprizleri" başlığını attı.

Burada son söz olarak iki şey söylemek istiyorum, ana akım medyanın bu halkı bilinçlendirme yerine uyutmaya yönelik tavrı çok sıkıntılı bir durum. Bu başka bir günün konusu. Ajda için söylemek istediğim son söz ise sahnedeki dansçılarının ve Ajda Pekkan'ın kıyafetlerle dört dörtlük olduğu. Görsel anlamda her şey muhteşemdi ama işitsel anlamda aynı sözleri söyleyemem.

